

Norsk Tjenestemannslag
Møllergata 10

0179 Oslo

Larvik 17.04.17

Høring – «en mer effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling – for økt deltakelse og mestring»

Vi mener hjelpemidler skal være et rettighetsbasert tilbud, hvor det er brukers behov som skal avgjøre om og hvilke hjelpemidler som skal tildeles. Organisering og finansieringsform må gjenspeile dette. Den lovfestede rettigheten gjennom folketrygden må videreføres.

Ansvar for enkle og høyfrekvente hjelpemidler

Vi er enige i forslaget om at det bør legges et helhetlig ansvar på kommunene når det gjelder enkle og høyfrekvente hjelpemidler som er sterkt integrert i kommunenes pleie- og omsorgsoppgaver. Vi støtter flertallets innstilling om at finansieringen må forbli statlig.

En utvidelse av den eksisterende bestillingsordningen med kommunal anbefaling/organisering før NAV fatter vedtak om utlån til bruker vil kunne være positivt for kommunene, brukerne og NAV. Arbeidet vil bli enklere for NAVs samarbeidspartnere i kommunene, brukerne blir ikke avhengig av kommunebudsjettet og leveringstiden vil gå ned. Dette kan også føre til mer effektiv saksbehandling hos NAV, og kan gi mulighet til å overføre ressurser til andre og mer komplekse oppgaver. Dette krever god bestillingskompetanse, samt gode rutiner for rengjøring og klargjøring av brukte hjelpemidler i kommunene. Ordningen kan kun gjelde for enkle hjelpemidler.

Det foreslås å vurdere å opprette flere lager som forkorter leveringstiden og gjør hjelpemidlene mer tilgjengelig. Vi vil påpeke at dette kun egner seg til de typer hjelpemidler som skal gjenbrukes, det vil si kun deler av det en utvidet bestillingsordning vil inneholde.

Tilrettelegging av bolig

Vi støtter ikke utvalgets flertall om at alle tiltak for fysisk tilrettelegging legges til Husbanken og at ansvaret overføres fra folketrygden til Husbanken/kommunen. Vi støtter heller ikke at ombygging og tilrettelegging skal finansieres gjennom tilskudd som forvaltes av Husbanken.

Vi mener at Husbanken og kompetansemiljøet på NAV Hjelpemidler og tilrettelegging må ha en tettere samhandling på nybygg, slik at de blir mer tilpasset og tilrettelagt for en eventuell senere individuell tilrettelegging. Eksempler på dette er kubbing av kjøkkenvegger for montering av hev/senk kjøkken, toalettrom som er utformet til å kunne montere toadusjer osv. Omsorgsboliger må være tilstrekkelig forberedt for installering av takheis.

Vi mener det er feil å overføre alt ansvaret for individuell tilpasning til Husbanken. Husbanken er en bank, mens NAV er et kompetansesenter som gir tverrfaglig rådgivning. Vi er også redd en slik overføring vil føre til rammefinansiering, som setter begrensninger for behovsprøving. Dette må være rettighetsbasert og finansieres som overslagsbevilgninger over folketrygden.

Vi mener at ordningen med ombygging av bolig for å unngå heis må videreføres. Dette ved at det kan gis tilskudd for adkomst fra NAV tilsvarende kostnader for heis, mens Husbanken yter andre tilskudd.

Velferdsteknologi

Vi støtter forslaget om at visse typer velferdsteknologi overføres til kommunene. Utstyr som er individuelt tilrettelagt og spesialtilpasset hver enkelt bruker må imidlertid ikke legges til kommunene. Den type velferdsteknologi må ivaretas av kompetansemiljøet som finnes på Hjelpemiddelsentralene, og dermed ligge til NAV.

Forenkling og effektivisering

NAVs IT-systemer på hjelpemiddelområdet er gammelt og svært lite effektivt, med blant annet manglende selvbetjeningsløsninger, innsyn i egen sak, elektroniske søknadsprosesser. Vi ser det som helt nødvendig å utvikle datasystemene på dette området i NAV, og støtter utvalgets anbefaling om IKT-utvikling.

«Brukerpass» er en ordning som bidrar til brukermedvirkning. Brukere med høy kompetanse og kapasitet får gjennom denne ordningen mulighet til å løse deler av søknadsprosessen på egenhånd. Vi støtter forslaget om å videreutvikle og styrke denne ordningen.

Tilrettelegging for utdanning og arbeid

Det er viktig å legge til rette for og ha riktige tiltak som bidrar til økt yrkesdeltakelse. Gode helhetlige vurderinger av nødvendige tiltak for å komme i ordinært arbeid er viktig. Dette må tilpasses hver enkelt, og hele NAVs tiltaksspekter må vurderes slike at nødvendige tiltak benyttes. Ofte vil være kjeding av flere tiltak være nødvendig. Lønnstilskudd vil kunne være et godt virkemiddel for mange, men dette må ses i sammenheng med andre nødvendige tiltak. Det er nødvendig med god samhandling mellom forskjellige enheter i NAV. Det er også nødvendig å se arbeidsmarkedstiltak og hjelpemidler i sammenheng. Derfor er det viktig at NAV har ansvar for begge disse områdene.

Høreapparat og ortopediske hjelpemidler

Vi forstår at utvalget ser behovet for å foreta en evaluering av disse områdene, der man ser særskilt på ansvarsfordelingen.

Vi mener NAV skal gis en større rolle i vurdering av høreapparat. Fortsatt bør spesialhelsetjenesten foreta hørselstest og tilpasse propper. Men vi mener vurdering av type høreapparat bør kobles tettere til NAV. Dette fordi NAV har behov for å vurdere helhetsløsning for høreapparat og tilleggsutstyr. Hvis NAV får ansvar for tildeling av høreapparat, vil det være mulig å sette sammen pakke med tilleggsutstyr og høreapparat tilpasset hver enkelt bruker. For å styrke dette fagområdet bør gis økte ressurser til NAV slik at dette fagområdet videreutvikles, blant annet ved å ansette flere audiopedagoger.

Utlån/tilskudd og egenandeler

Folketrygden skal kompensere for merutgifter ved funksjonsnedsettelse. Derfor bør ikke egenandeler benyttes. Egenandel vil true vesentlige sider av hjelpemiddelsentralenes formål og vil kunne gi negativ effekter for de mest sårbare brukergruppene. Det vil også føre til store administrative kostnader.

Det gis i dag tilskudd til ADL (småhjelpemidler). Vi ser at noen andre hjelpemidler også er egnet til å gis som tilskudd, slik som briller og linser. Ut over dette mener vi hjelpemidler ikke skal finansieres gjennom tilskudd, men ved utlån. Større valgfrihet kan løses ved å utvide parallelle rammeavtaler.

Vennlig Hilsen
NTL NAV

Hanne Nordhaug
Leder